

РЕЦЕНЗІЯ

НА ДИСЕРТАЦІЮ ТАН ФАНЬ

“ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ТА ВИКОНАВСЬКІ ВИМІРИ ДИТЯЧОГО ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ І КИТАЮ

(на прикладі діяльності Сергія Прокопова та Яна Хунняня),

**ПОДАНУ НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ЗА
СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 025 – «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»**

Унікальність дитячого хорового мистецтва, що полягає у синтезі освітнього, творчого та соціального компонентів, робить це явище об’єктом особливої уваги наукової спільноти. Дитяче хорове мистецтво давно знаходиться у фокусі педагогічних досліджень, де висвітлюється виховне значення хорового співу у формуванні цілісної особистості, окреслюються педагогічні форми та методи, психологічні особливості роботи з дитячим колективом, надаються методичні рекомендації до опрацювання дитячого хорового репертуару, проте ґрунтовного музикознавчого осмислення питання дитячого хорового мистецтва на сьогодні не існує. Для рецензента, як для дитячого хормейстера-практика з багаторічним досвідом, дана наукова розвідка є значущим комплексним обґрунтуванням нагальних теоретичних, практичних та виконавських проблем дитячого хорового мистецтва.

Актуальність дисертаційного дослідження обумовлена відсутністю комплексного наукового осмислення питання дитячого хорового мистецтва України та Китаю, його історичних етапів розвитку, теоретичних засад, жанрово-стильових особливостей, методичних підходів та виконавських практик. В умовах посилення культурного діалогу між країнами та

зростаючого міжнародного інтересу до дитячого хорового мистецтва, як до важливої складової культурної спадщини, виникає потреба у ґрунтовному міждисциплінарному аналізі цього явища. Комплексний підхід до вивчення даного питання дозволяє не лише узагальнити існуючі теоретичні напрацювання, а й закласти основи для подальшого вдосконалення методології навчання, розвитку виконавської майстерності та популяризації дитячого хорового мистецтва у світовому культурному просторі.

Дисертантка формулює **мету дослідження**, яка полягає у визначенні особливостей теоретико-практичних та виконавських вимірів дитячого хорового мистецтва України та Китаю.

Викладені у роботі висновки та узагальнення мають достатній рівень наукового обґрунтування. Повнота і раціональність застосування методологічного апарату, широкого кола українських та китайських наукових джерел підтверджує достовірність викладених ідей та положень. Послідовність викладення матеріалу і логічна узгодженість, а також влучні узагальнення у висновках до розділів і загальних висновках підкріплюють цілісність та обґрунтованість роботи.

У Розділі 1 систематизовано науковий доробок українських та китайських дослідників з обраної проблематики. З'ясовано, що основний масив наукових досліджень, розподіляється за трьома основними напрямками: історичні аспекти розвитку дитячого хорового мистецтва в Україні та Китаї; теоретичні (методики навчання, аналіз репертуару) композиторська практика (вивчення творчості композиторів, які створюють музику для дитячих хорів). Цікавим з точки зору узагальнення проблематики дослідження є підрозділ **1.3. Базові теоретичні концепції дитячого хорового мистецтва**, де авторка на основі системного аналізу сучасного академічного хорового мистецтва а cappella, запропонованого О.Батовською, досліджує мобільні і стабільні компоненти дитячого

хорового мистецтва, враховуючи вікову специфіку, особливий підхід до навчання і виконавської практики, забезпечуючи гармонійний розвиток музичних і соціальних навичок у дітей. Системний підхід до дитячого мистецтва, на думку авторки дослідження, складається з організаційної структури, педагогічного підходу, репертуару і програми, виступів і конкурсів, співпраці з іншими мистецькими групами.

У другому розділі здійснено аналіз життєтворчості та методичних принципів роботи двох видатних хорових диригентів, що репрезентують різні культурно-мистецькі школи - Сергія Прокопова (Україна) та Яна Хунняня (Китай). Дослідження засвідчує, що їхні методики роботи з дитячим хоровим колективом ґрунтуються на спільних педагогічних підходах - дитиноцентричний, полікультурний, порівняльний та системний.

Обидва маестро приділяють значну увагу вокальній роботі, розвитку музичного слуху, відчуття ансамблю та емоційної виразності співу. Їхні методики включають активні навчальні прийоми, ігрові форми, вивчення дітьми різноманітного репертуару (класичні твори, народні пісні, сучасна музика), а також створення творчої атмосфери в колективі. Важливим аспектом їхньої професійної діяльності є участь у мистецьких змаганнях міжнародного рівня та проведення різноманітних освітніх заходів для диригентів.

Водночас дослідження виявило й відмінності, зумовлені соціокультурними та освітніми особливостями національних традицій України та Китаю. Висновки розділу підтверджують, що, попри культурні розбіжності, основні принципи ефективної хорової педагогіки мають універсальний характер.

У розділі 3 досліджено жанрово-стильові пріоритети дитячої хорової музики в композиторській практиці України та Китаю. З аналізу наукових праць українських і китайських дослідників (Л.Пархоменко, С.Шипа, Лю

Фань, Ван Цзяцин) впливає, що вивчення жанрової специфіки хорової музики залишається актуальним. Авторка наголошує, що хорова музика, втілюючи актуальні тенденції суспільства, виступає як важливий комунікаційний інструмент у соціальній та естетичній сферах.

Дитяча хорова музика XX-XXI ст. є динамічною та багатожанровою, з інтеграцією елементів фольклору різних культур. Водночас важливими залишаються національні традиції, зокрема у формуванні національної свідомості дітей. У підрозділі 3.2 авторка аналізує репертуар дитячих хорових колективів «Весняні голоси» та Хору Пекінської філармонії, що характеризується різноманітністю стилів, епох та жанрів.

Дослідження показало, що народна музика має значний вплив на формування репертуару та розвиток національної культури. Мистецька діяльність розглянутих колективів сприяла розвитку дитячого хорового виконавства та відкрила нові горизонти для творчих поколінь.

Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Тан Фань, все ж маємо намір поставити запитання уточнюючого характеру.

1. На вашу думку, які основні фізичні характеристики дитячого голосу враховуються під час аналізу якості звучання?
2. Назвіть фактурні прийоми, які використовує Се Енкбаяр для досягнення виразності у хоровій п'єсі «Вісім коней»?

Щодо зауважень:

- Дисертанткою у розділі 1.4 зазначено, що вокально-хорова робота є головним чинником успішної творчої діяльності дитячого хору, але на сьогодні успішність визначається низкою рівнозначних чинників. Вокально-хорова робота зараз має достатньо високий рівень майже у всіх дитячих хорах, тому в умовах сьогодення важливості набувають виконавські аспекти, наслідування сучасним загальнокультурним тенденціям. Тільки у комплексі ці чинники забезпечують успішність творчої реалізації дитячого хору;

- у тексті дисертації не співпадає мета, окреслена в анотації з метою, окресленою у вступі;
- також подекуди зустрічаються технічні помилки.

Таким чином, дисертація Тан Фань є логічно структурованим музикознавчим дослідженням, якому притаманні безсумнівна актуальність і наукова новизна. Ґрунтовні висновки засвідчують розв'язання поставлених у роботі завдань. Анотація в лаконічній формі містить основні положення дисертації. Наукові результати дослідження Тан Фань висвітлені у 4 публікаціях. Дисертаційна праця пройшла необхідну апробацію на Міжнародних науково-практичних конференціях. Текст роботи не містить плагіату, тож вона не порушує академічної доброчесності.

Підсумовуючи все вищенаведене, можна стверджувати, що наукове дослідження «Теоретико-практичні та виконавські виміри дитячого хорового мистецтва України і Китаю (на прикладі діяльності Сергія Прокопова та Яна Хунняня)» повною мірою відповідає вимогам МОН України до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво, а її авторка Тан Фань заслуговує на отримання пошукуваного наукового ступеня.

Кандидат мистецтвознавства,
доцент, доцент кафедри
хорового та оперно-симфонічного
диригування

Юлія ІВАНОВА